

PAVO ČORLUKA, VLASNIK SANATORIJA »GORNJI GRAD«, U KOJEM JE POZNATI GLUMAC PROVEO POSLJEDNJE MJESECE SVOGA ŽIVOTA

I U BOLESTI JE TRAZIO DRUŠTVO

● Najčešće je Šovagovića posjećivala obitelj, a redovno je dolazio i Krešo Dolenčić

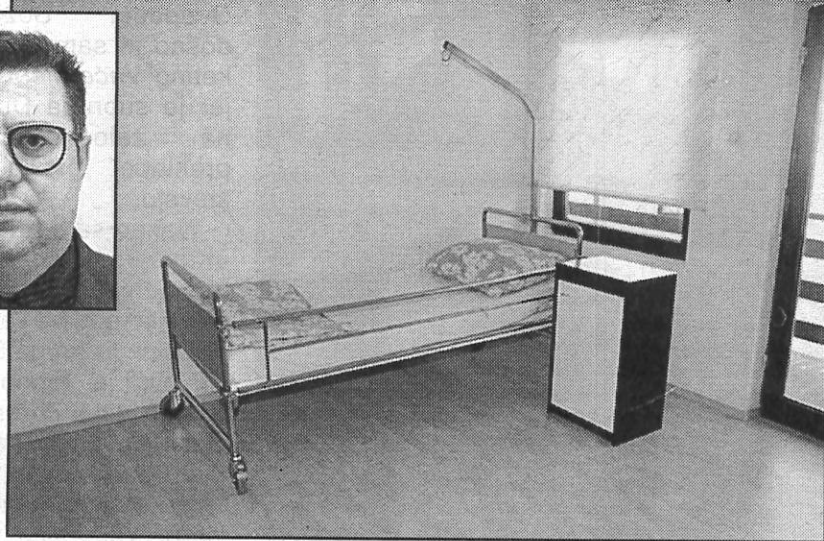

Vlasnik sanatorija Pavo Čorluka

Teško smo došli do broja privatnog sanatorija »Gornji grad«, no kada smo dobili mobitelom vlasnika Pavu Čorluku, imali smo sreću — pristao je za

»Večernji list« opisati jednogodišnji boravak Fabijana Šovagovića u bolesničkoj sobi.

— Dugo smo se s obitelji dogovarali o smještaju Fabijana Šovagovića u sanatorij, jer se obitelj za vrijeme kućne njege pripremala na mogućnost da postintenzivni stres postane progresivan. Dakle do liječenja nije došlo preko noći. Obitelj ga je držala u kući koliko je god mogla, nije ga dala hospitalizirati ako nije bilo prijeko potrebno. Posljednjih mjeseci Šovagović je dobivao redovitu fizikalnu terapiju i maksimalnu medicinsku

Soba u kojoj je boravio pokojni Šovagović

sku njegu — kazao je naš sugovornik i dodao kako mu je često bilo žao požrtvovne gospođe Šovagović, Fabijanove supruge, koja je proživljavala i u kući i u bolnici kalvariju bolesti koju su izazvali moždani udari.

— Mi smo Fabijana, kada je došao početkom proljeća prošle godine, htjeli smjestiti u jednokrevetnu sobu, no on je to odbio. Htio je dvokrevetnu, tražio je društvo. Tako je smješten u sobu s jednim uglednim ginekologom, primarijusom, s kojim je rado razgovarao, a pokazalo se da se iz nekih krugova već

odavno i poznaju — kazao je P. Čorluka.

Na upit kako se za vrijeme liječenja osjećao Fabijan Šovagović, kako je komunicirao, P. Čorluka odgovorio je da je katkada zbog bolesti znao biti zahtevan, ali bi poslije, u boljim raspoloženjima, uvijek zbog toga požalio. Znao je biti zanimljiv i katkada iznenaditi osoblje. Primjerice, ogradu s kreveta, koja se stavlja zbog zaštite, znao bi elegantno skinuti, čak i onda kada nikome od osoblja to nije jednostavno uspijevalo. Držao bi tu ogradu u krilu, a katkada je to uklanjanje zapreke djelovalo kao da se sa sanatorijem hoće našaliti — objasnio je P. Čorluka.

— Obitelj mu je stalno dolazila u posjete. Njegov sin Filip znao je navratiti čak i neposredno prije predstave, makar na nekoliko minuta, da ga vidi. Mogu vam reći da je naše osoblje bilo iznenađeno učestalim posjetima i upornom obiteljskom brigom, jer obično ljudi uz glumca zamišljaju neko boemsko društvo i neuredan način života — dodao je g. Čorluka. Doznali smo od njega također i to da su ga posjećivali i kolege iz »Gavelle«, a osobito ravnatelj Krešimir Dolenčić.

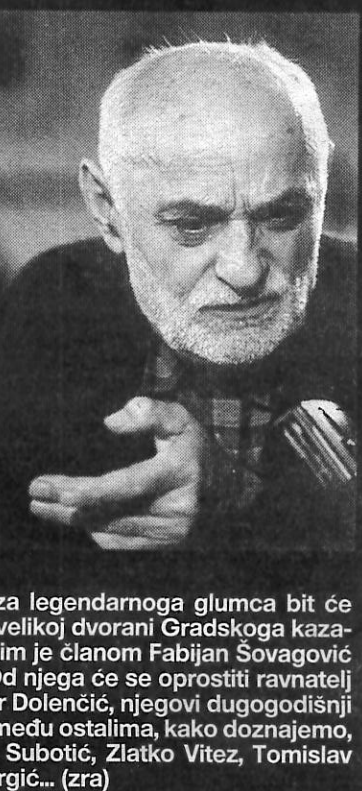
L. Žigo

SUTRA POKOP VELIKANA HRVATSKOGA GLUMIŠTA

Posljednji ispraćaj dragoga Šove

Posljednji ispraćaj velikana hrvatskoga glumišta Fabijana Šovagovića, čija je smrt njegove brojne kolege, prijatelje i poštovaloce zatekla na sam prvi dan nove godine, bit će sutra (točno na dan Šovina rođenja) na zagrebačkom groblju Mirogoju u 13.35 sati. Istoga će dana u 18.30 sati u crkvi sv. Franje u Zagrebu misu zadušnicu služiti Bonaventura Duda.

Komemoracija za legendarnoga glumca bit će danas u podne u velikoj dvorani Gradskoga kazališta »Gavella«, čijim je članom Fabijan Šovagović bio više godina. Od njega će se oprostiti ravnatelj »Gavelle« Krešimir Dolenčić, njegovi dugogodišnji kolege i prijatelji, među ostalima, kako doznajemo, Ivo Stivić, Nada Subotić, Zlatko Vitez, Tomislav Durbešić, Pero Kvirgić... (zra)

TAKO JE GOVORIO I PISAO FABIJAN ŠOVAGOVIĆ

Slušali su me i generali

O Slavoniji

Uvijek sam Slavonac. To me podneblje zadalo. To su moje ruke, to su moje geste, moje grimase, to je ovo moje natezanje lica, moj grč.

O Đuki Begoviću

Đuka Begović kaže: »Nema Boga. Da ga ima, zar bi čovjek krao, lag'o, varo, otim'o, pa zar bi i umro?!« To sam recitirao na grobu Zadri, poznatom ratniku iz Vukovara. I svi su to generali slušali, pozivajući me da im opet govorim iste riječi. A te su riječi laž jer ih je izrekao umjetnik. Istina, Kozarac s tim rečenicama ukazuje na sumnju, ali umjetničku, a ne stvarnu sumnju. (...) S tim poznim tekstom bio sam se oduševio, plakao sam nad tim tekstom i zavolio sam ga.

O svom pisanju

Očito je da su mi trebale neke štake pomoću kojih ću reći nešto više o sebi. Izmislio sam neke potpurne, štapove na koje ću se osloniti. Ono čime sam sebi pomogao u umjetnosti, preporučuju mi i u stvarnosti: »Uzmi štap!«, kažu. A šta će mi štap? Kada mi on bude trebao, prestat ću hodati.

O glumcu

Glumac danas nije boem, on je osoba argatovanja. U pauzi ima vremena da o ponečem i razmišlja. Ne čudite se ako su te pauze kratke i dometi manji. No, radi puno više negoli je ikad radio. Mislim da je u to-

me njegova budućnost, pa makar morao i umirati ranije. Sigurno je da oko njegova imena nema one aureole koju smo imali u doba roman-tike. Nosi šofersko odijelo, vozi »fiću« i kupuje konfekciju. Nema bljeska i romantike, nema sprovoda od kazališta do Mirogoja, ali ima druge topline. Građani jedne zagrebačke ulice poslali su Subiću pismo nakon smrti. Pismo u kojem ga pozdravljaju kao dragog i toplog kućnog prijatelja. Tako da Subić ne bi prezirao svoj rokovnik i svoj dragi posao koji je nadasve volio.

Korimo ga da će gomila rada uništiti njegovu i našu dušu. On pronalazi energiju, ipak, i onda kada su ostali zatajili, on može još više, on se danas najmanje šteti.

O vragovima ratnim

ŠIMA: Vražja, vražja je to volja.

(Šima je riknuo iz dna svoga uvjerenja i duše).

Kaki bog. Ne spominji mi boga. Vražja! Ja vjerujem u boga, al ne vjerujem u popove! Šta ima bog sa popovima, šta ima bog s vragovima. Varaju ga i jedni i drugi. Eto to on ima s njima. Da ga varaju i nadmudre. Nas varaju vragovi ratni i ubijaju, nemaju bogovi s tim ništa, ovo su vražje zemlje i vražje igre. (žc, mg, fa)

(Ulomci iz Šovagovićeve knjige »Glumčevi zapisi«, iz intervju »Večernjem listu«, iz knjige »Portret umjetnika u drami« i iz drame »Sokol ga nije volio«)

ANJA ŠOVAGOVIĆ

Da nije bio u sanatoriju, već ga davno ne bi bilo

Pročitavši u »Večernjaku« vijest o smrti Fabijana Šovagovića, nazvali su nas brojni čitatelji s upitima o Sanatoriju »Gornji grad« u kojem je posljednje dane života proveo taj veliki glumac.

Od njegove kćeri Anje doznajemo da je riječ o privatnom sanatoriju u zagrebačkoj četvrti Gajnice, pod Sljemenom, u kojem je osim Fabijana Šovagovića

u tom času bio još jedan pacijent. Fabijan Šovagović tamo je bio nekoliko posljednjih mjeseci, primajući infuziju i kisik.

— Da nije bio tamo, već ga davno ne bi bilo — kazala je ožalošćena Anja Šovagović-Despot.

Umro je u 69. godini, nakon duge i teške bolesti — imao je četiri registrirana moždana udara. (zra)

BRZOJAVI SUĆUTI OBITELJI ŠOVAGOVIĆ

PREDSJEDNIK STIPE MESIĆ

Ostaje sjećanje

Predsjednik RH Stjepan Mesić uputio je brzojav sućuti obitelji Šovagović sljedećeg sadržaja:

»Izgubiti tako velikog umjetnika za Hrvatsku je težak gubitak. Za sve nas još je teže, jer smo izgubili divnog, toplog i velikog čovjeka. Molim vas nadite utjehu u tome da će generacije mladih glumaca koji su imali sreću učiti od njega, zauvijek nositi sa sobom njegov duh umjetnosti, mudrosti i ljudske topline. Takav će ostati u njihovim srcima i njihovu iskustvu. Svima nama zauvijek ostaje sjećanje na našeg Šovu kojeg smo toliko voljeli. Primite izraze moje duboke sućuti.«

MINISTAR KULTURE ANTUN VUJIĆ

Nenadoknadiva praznina

Brzojav sućuti obitelji Šovagović uputio je ministar kulture Antun Vujčić:

»Iako smo već dulje vrijeme svi zajedno bili suočeni s teškom Fabijanovom bolešću, vijest o njegovoj smrti na samome početku novoga milenija ispunila nas je nenadoknadivom prazninom.

Fabijan Šovagović nedvojbeno je jedan od rijetkih umjetnika izvan svih kategorija, a odlaskom toga velikana hrvatskoga glumišta, ostaje nam samo sjećanje a svu rasko Šovagovićevih glumačkih ostvarenja koćemo zauvijek s ponosom nositi u sebi.« (H)

PREMIJER IVICA RAČAN

Obilježio je hrvatsku kulturu

Premijer Ilica Račan uputio je brzojav sućuti supruzi, sinu i kćeri preminuloga kazališnog velikana i književnika Fabijana Šovagovića:

»Napustio nas je Fabijan Šovagović, velikan hrvatskoga glumišta dvadesetoga stoljeća. Pamtit ćemo ga po nizu sjajnih kazališnih i filmskih uloga. Nezaboravni Skup, Dundo Maroje, Tartuffe, Lenbach, Klaudije, Julije Cezar, Đuka Begović i, nadasve, dojmivi Šima iz drame »Sokol ga nije volio«.

Nakon »Glumčevih zapisa«, koji su posvjedočili o veličini Šovagovićeve dara i snazi njegova izričaja, upravo njegovu dramu »Sokol ga nije volio« pamtim kao jedan od najdojmljivijih književnih prinosa suvremenoj hrvatskoj drami.

Obilježio je hrvatsku kulturu i nećemo ga zaboraviti. U ovim teškim trenucima za Vašu obitelj primite izraze duboke sućuti i poštovanja u ime Vlade Republike Hrvatske i u moje osobno ime.« (H)

GRADONAČELNIK MILAN BANDIĆ

Zagreb je u žalosti

U brzojavu sućuti zagrebačkoga gradonačelnika Milana Bandića obiteljima Šovagović i Despot stoji:

»Potreseni smrću Fabijana Šovagovića, glumca koji je svojom darovitošću obilježio epohu hrvatskoga glumišta, izražavam Vam, u ime Poglavarstva grada Zagreba i osobno, duboku sućut.

Zagreb je u žalosti za velikim umjetnikom i poštovanim sugrađaninom kojemu je neumitnošću sudbine tako rano prekinuta golemo stvaralačka energija. Fabijan Šovagović otišao je u povijest kao legenda hrvatskog umjetničkog stvaralaštva, ali živi u našem sjećanju i u našim srcima.« (H)